

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	14XCoE/1/2015
Identifikačné číslo spisu:	8307200089
Dátum vydania rozhodnutia:	20.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:8307200089.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej POHOTOVOSŤ, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, IČO: 36 864 421 proti povinnému B. E., bytom v I., Z., o vymoženie 139,48 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 6Er/5/2007, o odvolaní a dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 6CoE/158/2013-98 z 29. novembra 2013, takto

rozhodol:

- I. Konanie o odvolaní oprávnenej z a s t a v u j e.
- II. Návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.
- III. Dovolanie oprávnenej o d m i e t a.
- IV. Povinnému n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Humenné ako súd exekučný uznesením č. k. 6Er/5/2007-46 z 30. decembra 2011 rozhodol o zastavení exekúcie, vedenej na základe rozhodcovského rozsudku, ktorý bližšie špecifikoval v odôvodnení uznesenia. Konštatoval, že medzi účastníkmi konania bola uzatvorená zmluva o úvere, ktorú treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu (zmluvu o spotrebiteľskom úvere), a podľa ktorej oprávnená je dodávateľom a povinný spotrebiteľom. V zmluve dojednaná rozhodcovská doložka bola spotrebiteľovi nanútená, neprimerane zvýhodnila dodávateľa a povinného zbavila reálnej možnosti ochrany jeho práv v konaní pred všeobecným súdom. Podľa názoru súdu, dojednanie rozhodcovskej doložky a následné konanie pred rozhodcovským súdom viedli vo svojich dôsledkoch k tomu, že povinnému ako spotrebiteľovi bola odopretá ochrana, ktorú mu poskytujú ustanovenia smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica 93/13/EHS“). Na základe zistenia, že právo priznané rozhodcovským rozsudkom je právom nedovoleným a v rozpore s dobrými mravmi, okresný súd rozhodol o zastavení exekúcie podľa ust. § 57 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) v spojení s § 45 ods.

1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom do 31. decembra 2014 (ďalej len „ZoRK“).

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Prešove ako súd odvolací uznesením č. k. 6CoE/158/2013-98 z 29. novembra 2013 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa ust. § 219 ods. 1, 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014 (ďalej aj „O. s. p.“ alebo „Občiansky súdny poriadok“) ako vecne správne potvrdil. Ďalším výrokom zamietol návrh oprávnenej na prerušenie konania. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a na zdôraznenie správnosti jeho rozhodnutia poukázal na to, že ak má byť rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom právom akceptovaná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán, čo vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Oprávnená v tomto smere dôkazné bremeno neunesla. Aj podľa názoru odvolacieho súdu bol rozhodcovský rozsudok založený na neprijateľnej rozhodcovskej doložke, ktorú zákon sankcionuje neplatnosťou. Neplatná rozhodcovská doložka nevyvoláva žiadne právne účinky, obdobne ako keď rozhodcovskej zmluvy niet. Neprijateľnosť rozhodcovskej doložky videl odvolací súd tiež v geografickom faktore, poukazujúc na to, že neprimeraná vzdialenosť od miesta rozhodcovského konania (cca 400 km) je skutočnosťou, ktorá má pre spotrebiteľa odradzujúce účinky vo vzťahu k uplatňovaniu práva. Zdôraznil, že Európska únia v rozhodcovských veciach podporuje zbavenie účinku rozhodcovského rozsudku v záujme dosiahnutia ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami, a to aj vtedy, keď spotrebiteľ v rozhodcovskom konaní nenamietal rozhodcovskú doložku s poukazom na tzv. geografickú neprijateľnosť miesta konania. Vzhľadom na neplatnosť rozhodcovskej doložky nepovažoval odvolací súd za potrebné zaoberať sa všetkými odvolacími námietkami.

Návrh oprávnenej na prerušenie konania postupom podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie odvolací súd zamietol s poukazom na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, ktorá nepodporuje právny názor oprávnenej.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove - vo výroku zamietajúcom návrh na prerušenie konania - podala oprávnená odvolanie, ktoré odôvodnila tým, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 205 ods. 2 písm. a/ O. s. p.), napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.) a je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Žiadala rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove podala oprávnená tiež dovolanie, v ktorom uviedla, že súdy: 1. rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 písm. a/ O. s. p.), 2. konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O. s. p.), lebo vykonateľnosť exekučného titulu už bola právoplatne posúdená pri poverení súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu, 3. rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O. s. p.), 4. oprávnenej odňali možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) tým, že nezohľadnili jej námietky, konali bez pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jej právo na to, aby jej právna vec bola rozhodovaná na základe správneho právneho základu, súčasťou ktorého je aj výklad práva Európskej únie, 5. v konaní sa dopustili inej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), pretože nesprávne zistili skutkový stav a nevykonali náležité dokazovanie a 6. napadnuté rozhodnutie založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Oprávnená (ďalej aj „dovolateľka“) žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiadala, aby bolo dovolacie konanie prerušené podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie boli predložené prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní.

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“) skúmal najskôr, či sú dané procesné predpoklady, za splnenia ktorých môže konať o odvolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove.

Podľa ust. § 103 O. s. p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Procesné podmienky v občianskom súdnom konaní, i napriek tomu, že ich Občiansky súdny poriadok ako základný procesný predpis výslovne nevypočítava, možno považovať za predpoklady (existujúce tak na strane súdu, ako i na strane účastníkov konania), ktoré musia byť nevyhnutne splnené, aby sa dosiahol cieľ občianskeho súdneho konania. Procesné podmienky obsahovo vyjadrujú predpoklady rozhodovania vo veci samej a súd ich skúma ex offio. Ak pri ich skúmaní dôjde k záveru, že v konaní ide o taký ich nedostatok, ktorý nemožno odstrániť, konanie zastaví (§ 104 ods. 1 O. s. p.). Medzi tieto procesné podmienky nepochybne patrí aj funkčná príslušnosť súdu na prejedanie veci vyplývajúca zo zákona.

Podľa ust. § 201 vety prvej O. s. p. účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

Podľa ust. § 9 ods. 1 O. s. p. na konanie v prvom stupni sú zásadne príslušné okresné sudy. Krajské sudy rozhodujú ako sudy prvého stupňa: a/ v sporoch o vzájomné vyporiadanie dávky poskytnutej neprávom alebo vo vyššej výmere, než patrila, medzi zamestnávateľom a príjmom tejto dávky podľa právnych predpisov o sociálnom zabezpečení, b/ v sporoch medzi príslušným orgánom nemocenského poistenia a zamestnávateľom o náhradu škody vzniknutej nesprávnym postupom pri vykonávaní nemocenského poistenia, c/ v sporoch týkajúcich sa cudzieho štátu alebo osôb požívajúcich diplomatické imunity a výsady, ak tieto spory patria do právomoci súdov Slovenskej republiky (§ 9 ods. 2 O. s. p.).

Podľa ust. § 10 ods. 1 O. s. p. krajské sudy rozhodujú o odvolaniach proti rozhodnutiam okresných súdov.

Podľa ust. § 10 ods. 2 O. s. p. o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že Najvyšší súd SR je funkčne príslušný rozhodovať iba o tých odvolaniach, ktoré smerujú proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa; pričom prípady, v ktorých je rozhodnutie krajského súdu rozhodnutím súdu prvého stupňa, sú zákonom taxatívne vymedzené (viď § 9 ods. 2 O. s. p.).

Rozhodnutie krajského súdu o zamietnutí návrhu oprávnenej na prerušenie konania, vydané po začatí odvolacieho konania, nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvého stupňa, ale je rozhodnutím krajského súdu ako súdu odvolacieho. Funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu SR na prejednanie podaného odvolania oprávnenej preto nie je daná.

Chýbajúca funkčná príslušnosť ktoréhokoľvek súdu na prejednanie určitej veci, ktorá inak patrí do právomoci súdu, predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Najvyšší súd SR preto konanie o odvolaní oprávnenej proti uzneseniu odvolacieho súdu zastavil bez toho, aby preskúmaval vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia (ust. § 103 a § 104 ods. 1 O. s. p.).

II. Najvyšší súd SR ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove podala včas oprávnená, zastúpená v dovolacom konaní v súlade s § 241 ods. 1 vetou druhou O. s. p., skúmal ďalej, či je dôvodný jej návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

K podobnému návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania sa už Najvyšší súd SR vyjadril vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad je možné uviesť rozhodnutia z 21. marca 2013 sp. zn. 1Cdo/301/2012, z 30. apríla 2013 sp. zn. 2Cdo/386/2012, z 15. mája 2013 sp. zn.

6Cdo/431/2012, z 13. júna 2013 sp. zn. 3Cdo/441/2012, z 9. júla 5Cdo/371/2012, na ktoré Najvyšší súd SR v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania.

V danom prípade sa síce v dovolaní napadnutých rozhodnutiach spomína aj smernica 93/13/EHS, z určujúceho hľadiska však zo strany súdov nižších stupňov išlo o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej spotrebiteľskej zmluvy, ZoRK a Exekučného poriadku). S poukazom na uvedené dovolací súd návrh na prerušenie konania ako nedôvodný zamietol.

III. V ďalšom Najvyšší súd SR bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť podľa ust. § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

V danom prípade dovolací súd rozhoduje o dovolaní v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť, predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania podaného tou istou dovolateľkou - vid' konania vedené na Najvyššom súde SR pod sp. zn. 1Oboer/83/2013, 1Oboer/264/2013, 1Oboer/251/2014, 1Oboer/263/2014, 1Oboer/285/2014 a 1Oboer/291/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne. V zmysle ust. § 243b ods. 7 O. s. p. už ďalšie dôvody neuvádza.

IV. Oprávnená z procesného hľadiska zavinila, že sa konanie o jej odvolaní muselo zastaviť a vznikla jej povinnosť nahradiť povinnému trovy tohto konania (§ 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 146 ods. 2 O. s. p.). V konaní o dovolaní oprávnenej vzniklo procesne úspešnému povinnému právo na náhradu trov konania proti oprávnenej, ktorá úspech v dovolacom konaní nemala (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd SR nepriznal povinnému náhradu trov týchto konaní, lebo povinný nepodal návrh na ich priznanie (§ 151 O. s. p.).

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.